

βάθη της Ελληνικής Ιστορίας. Σ' αυτές τις παραλίες που τις κατοίκησαν Έλληνες που, ως φαίνεται, είχαν αναπτύξει ιδιαίτερα το εμπόριο και τη ναυτοσύνη, έχουμε το μοναδικό προνόμιο να ζούμε εμείς σήμερα και να μεγαλώνουν τα παιδιά μας. Όχι εύκολα, όχι χωρίς δυσκολίες. Η Ελαφονήσος, παρά το πλούσιο ιστορικό της παρελθόν, βιώνει ένα παρόν που στερείται των στοιχειωδών σε βασικούς τομείς, όπως η παιδεία, η υγεία, το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η ακτοπλοΐα, η αποχέτευση, η σύγχρονη ύδρευση και λιμάνι.

Επιπλέον, σε ένα νησί που διαθέτει την αρχαιότερη βυθισμένη πόλη στον κόσμο – και σε αρχαία κείμενα, όπως του περιηγητή Πausανία, αναφέρεται η ύπαρξη εδώ αρχαίων ιερών – δεν υπάρχει Αρχαιολογικό Μουσείο και σχέδιο προστασίας των αρχαιολογικών του χώρων. Διαθέτουμε έναν μοναδικό πολιτιστικό θησαυρό, το Παυλοπέτρι, και είναι καιρός να ευαισθητοποιηθούμε στο θέμα αυτό. Η μελέτη, προστασία, συντήρηση και ανάδειξη του Παυλοπετρίου είναι άμεση προτεραιότητα για λόγους ιστορικούς, πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς, και οικονομικούς. Η προγραμματική σύμβαση (Μάιος 2014) μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, της Περιφέρειας Πελοποννήσου, και του Δήμου Ελαφονήσου για την προστασία και ανάδειξη του ενάλιου αρχαιολογικού χώρου του Παυλοπετρίου είναι ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

Ο σημερινός εορτασμός έχει λοιπόν ιδιαίτερη σημασία όχι μόνο γιατί συντηρεί την ιστορική μνήμη και θρησκευτική πίστη, μα και γιατί μας καλεί όλους, ντόπιους και μη, σε περίσκεψη και ορθοφροσύνη. Αλλιώς καταντά γράμμα κενό, μάζωξη που εξαντλείται σε πανηγυρικούς. Από την άποψη αυτή, η φεινή επέτειος είναι πιο επίκαιρη από ποτέ και η ορθοφροσύνη ανάγκη επιτακτική. Αν στα 1850 οι άνθρωποι αυτού του τόπου αγωνίστηκαν για την αποτίναξη της ξενοκρατίας και την ένωση με το Ελληνικό κράτος, αυτό το ίδιο κράτος σήμερα λαμβάνει

αποφάσεις που δοκιμάζουν τη σημασία του εορτασμού. Σύμφωνα με απόφαση (αριθμ. 243) της Διευρυμένης Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, όπως δημοσιεύτηκε στο 2883/14-11-2013 φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, μεταβιβάζεται και περιέρχεται χωρίς αντάλλαγμα στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου), μεταξύ άλλων ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου, ακίνητο έκτασης 174,787,00 τ.μ στην περιοχή των παραλιών Σίμου και Σαρακηνικού της Ελαφονήσου. Μολονότι η κρατική απόφαση χαρακτηρίζει την έκταση ως περιοχή με δασικούς, περιβαλλοντικούς και νομικούς περιορισμούς, το ίδιο το Κράτος προχωρά στην αναζήτηση υποψηφίων επενδυτών για την ανέγερση ξενοδοχείων και εξοχικών κατοικιών. Αυτό που προκαλεί κατάπληξη είναι καταρχάς ότι η απόφαση ελήφθη ερήμην του Δήμου Ελαφονήσου, χωρίς ουδεμία κοινοποίηση ή ενημέρωση των τοπικών αρχών. Κυρίως όμως η απόφαση αυτή έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με την αναγνώριση της προς εκποίηση περιοχής ως δασικής προστατευόμενης περιοχής από το ίδιο το κράτος.

Ωστόσο, η εν λόγω παραβίαση αποκτά ευρύτερες διαστάσεις δεδομένου ότι εμπίπτει σε ευρωπαϊκούς περιορισμούς. Η παραλία του Σίμου-Σαρακηνικού είναι ένα από τα άλλα σπάνια δώρα με τα οποία έχει προικιστεί αυτός ο τόπος. Η παραλία, που έχει πρωταρχική θέση στις παραλίες της Μεσογείου και βρίσκεται μέσα στις δέκα ομορφότερες του κόσμου, έχει συμβάλει σημαντικά στην αύξηση του τουρισμού της Ελαφονήσου τα τελευταία χρόνια, στην τόνωση της τοπικής οικονομίας αλλά και της ευρύτερης περιοχής, και έχει γίνει πλέον σήμα κατατεθέν του νησιού – μαζί με το Παυλοπέτρι – ανά τον κόσμο. Η μοναδικότητα του Σίμου-Σαρακηνικού δεν έγκειται μόνο στο σπάνιο φυσικό κάλλος, στα εκπληκτικής ομορφιάς και καθαρότητας νερά. Η περιοχή, ως γνωστόν, έχει χαρακτηριστεί ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας του δικτύου

NATURA 2000 (σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων) λόγω των αμμοθινών και των ενδημικών ειδών που εμφανίζονται αποκλειστικά στις παραλίες και την ευρύτερη περιοχή της Ελαφονήσου. Μεταξύ αυτών είναι ο περίφημος θαλασόκεδρος, από τα σπανιότερα και απειλούμενα είδη του Αιγαίου και της Μεσογείου, ο «κρίνος της θάλασσας», επίσης σπάνιος, και το φυτό Σαπονάρια των Γιάγκελ, που έχει καταγραφεί μεταξύ των 50 νησιωτικών φυτών της Μεσογείου που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και χρήζουν προστασίας. Οι αμμοθίνες, που πλεονάζουν στο νησί, έχουν διεθνώς χαρακτηριστεί ως δασικές προστατευόμενες παραλίες. Γενικά, στην προς εκποίηση περιοχή και συνολικά στην Ελαφονήσο έχουν καταγραφεί 9 εξαιρετικά σπάνια είδη φυτών και 13 προστατευόμενα είδη πανίδας, από τα οποία τα 8 είναι απειλούμενα με πλήρη αφανισμό. Πρόκειται επομένως για περιοχή όχι μόνο σπάνιου φυσικού κάλλους αλλά και σπάνιας περιβαλλοντικής αξίας.

Ως εκ τούτου, προκαλεί τουλάχιστον κατάπληξη το γεγονός ότι το Ελληνικό Κράτος παραβλέπει τους περιορισμούς αυτούς, παρακάμπτει ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για το ειδικό καθεστώς προστασίας που ισχύει για την περιοχή Σίμου-Σαρακηνικού και προβαίνει σε αποφάσεις εκποίησης με ανυπολόγιστες οικολογικές και οικονομικές συνέπειες για τον τόπο, την ευρύτερη περιοχή της Πελοποννήσου, εν τέλει την ίδια τη χώρα. Η στάση αυτή δεν φανερώνει μόνο μια κατάφωρη νομική παραβίαση αλλά και μία κοντόφθαλμη πολιτική που σπεύδει να θυσιάσει αβίαστα και αλόγιστα απaráγραπτα δικαιώματα στο βωμό μιας ασαφούς πολιτικής εκποίησης της Δημόσιας Γης. Αναρωτιέται κανείς στο όνομα ποιας «εκποίησης» θα θυσιαστούν 175 στρέμματα λευκής αμμώδους παραλίας, οικοσυστήματα μοναδικά στο είδος τους, για να ανεγερθούν στη θέση τους όγκοι μεγαλοξενοδοχείων και λοιπών εγκαταστάσεων; Αντιλαμβάνεται κανείς το μέγεθος της καταστροφής. Επιπλέον, αναρωτιέται κανείς τι απομένει τελικά στον ντόπιο από τη γη του μετά την κατ' ευφημισμόν «εκποίηση» 175 στρεμμάτων και την ενδεχόμενη καταστρατήγηση του δικαιώματος ελεύθερης πρόσβασης στις θάλασσες και τις παραλίες του; Μειώνεται το Δημόσιο χρέος με την εκπόνηση του τοπικού φυσικού πλούτου ή εν τέλει αυξάνεται δραματικά και ανεπίστρεπτα; Και δεν εννοώ το οικονομικό χρέος μα το άλλο, το μεγαλύτερο και σημαντικότερο, το ηθικό χρέος απέναντι στα παιδιά μας και στα παιδιά των παιδιών μας. Κάθε εκατοστό ντόπιας γης που δίδεται προς ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση αφαιρείται από το μέλλον των παιδιών αυτού του τόπου. Για τούτο με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, τη σύμπραξη τοπικών φορέων και συλλόγων του νησιού – μεταξύ των οποίων ο νεοσύστατος Σύλλογος Επιστημόνων Ελαφονήσου – ζητείται η άμεση και οριστική διαγραφή του ακι-

νήτου του Σίμου-Σαρακηνικού από τη λίστα του ΤΑΙΠΕΔ. Είναι ένα αίτημα που βρίσκει σύσσωμους τους Ελαφονησιώτες απανταχού, τους πολυάριθμους φίλους του νησιού στην Ελλάδα και ανά τον κόσμο, και ευελπιστεί στην αμέριστη συμπαράσταση της ευρύτερης περιοχής και της Πελοποννήσου.

Η σημερινή διπλή επέτειος έχει επομένως πρωταρχική σημασία και αποκτά δραματική επικαιρότητα. Επαναφέρει τον αγώνα για ένωση και το αίτημα της αυτοδιάθεσης της 6ης Ιουλίου 1850 στην Ελλάδα του 2014 με έναν τρόπο που σχετίζεται άρρηκτα με το μέλλον αυτού του τόπου. Ενισχύει την πίστη στον προσιτάτη και πολιούχο του νησιού Αγ. Σπυρίδωνα και μας καλεί όλους – παρεννοούμενους και μη – να θυμηθούμε, να αναλογιστούμε, και να πράξουμε με γνώμονα το μέτρο και τη συνείδηση του δικαίου που μας διδάσκει ο ίδιος ο τόπος μας. Ο τόπος μας είναι μικρός, μα προικισμένος με μεγάλη ιστορία, τεράστια παράδοση, απaráμιλλη φυσική ομορφιά, κι ανθρώπους ζυμωμένους χρόνια με τη θάλασσα. Κι αυτές οι θάλασσες, που μας περιβάλλουν και που τώρα κινδυνεύουν με «εκποίηση», μας μαθαίνουν από γεννησιμιού μας δύο πράγματα, πολύτιμα και αξεχώριστα: ελευθερία μα και ταπεινότητα, ανεξαρτησία μα και αίσθηση του μέτρου. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, φαίνεται πως λησμονήσαμε και την ταπεινότητα και το μέτρο στο όνομα του εύκολου, γρήγορου κέρδους. Τα τελευταία χρόνια φαίνεται πως χάσαμε την ικανότητα που αυτές οι θάλασσες μάς άσκησαν αιώνες τώρα: Να βλέπουμε μακριά και πλατιά, να βλέπουμε συλλογικά.

Ο μεγάλος μας ποιητής Γιώργος Σεφέρης παρουσίασε τον ανθρώπινο βίο και τη μεγάλη περιπέτεια του Ελληνισμού σαν μία περιπέτεια ναυτοσύνης σε ένα πέλαγος τρικυμισμένο, όπως η ιστορία της χώρας. Η θάλασσα γίνεται συμβολικά ο χώρος της ανθρώπινης και της ιστορικής περιπέτειας αλλά κι ο πολύτιμος χώρος της μνήμης και της νοσταλγίας. Σε ένα από τα τελευταία του ποιήματα απορεί ο ποιητής:

*Η θάλασσα· πώς έγινε έτσι η θάλασσα;
[...]*

*Μα μπορεί να κακοφορμίσει η θάλασσα;
[...]*

*Κι όμως ήταν γλυκό το κύμα
όπου έπεφτα παιδί και κολυμπούσα ...
Η σημερινή διπλή επέτειος τούτο μάς
καλεί όλους να αναλογιστούμε και τούτο
να πράξουμε: Να μην αφήσουμε τούτες
τις θάλασσες να «κακοφορμίσουν». Η
αφροσύνη απέναντι στα δώρα αυτού του
τόπου και στο ηθικό μέτρο που θέτουν
αυτά τα νερά – η ηθική της διαφάνειας,
της καθαρότητας, της ίδιας της ανθρωπιάς
– είναι κάτι που δεν μας επιτρέπεται. Ο
σεβασμός στον άνθρωπο είναι απaráγρα-
πτος. Μας τον επιβάλλει το ίδιο το τοπίο.
Αυτός ο τόπος. Ο μικρός, ο μέγας.*